

Απόψεις Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τις ανάγκες προστασίας των ανθρώπων που εκτοπίστηκαν συνεπεία της σύρραξης στο Λίβανο και για τους πιθανούς τρόπους αντιμετώπισής τους

1. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες ανησυχεί για την παρούσα σύρραξη στο Λίβανο, τους μεγάλους αριθμούς εκτοπισμένων ανθρώπων και τις επακόλουθες ανθρωπιστικές συνέπειες. Ο ΟΗΕ υπολογίζει ότι από την 1^η Αυγούστου 2006, περίπου 800.000 άνθρωποι έχουν εκτοπιστεί από τις εστίες τους λόγω της σύρραξης. Περίπου 115.000 αλλοδαποί τρίτων χωρών, από 20 διαφορετικές χώρες, συνεχίζουν να είναι παγιδευμένοι στο Λίβανο. Υπολογίζεται ότι περίπου 150.000 υπήκοοι Λιβάνου και υπήκοοι τρίτων κρατών έχουν εγκαταλείψει το Λίβανο για τη Συρία, όπου καταφθάνουν, σε καθημερινή βάση πέντε έως δέκα χιλιάδες άτομα¹.
2. Μέσα στον Λίβανο, η Ύπατη Αρμοστεία, όπως και άλλοι ανθρωπιστικοί φορείς, έχουν στείλει είδη πρώτης ανάγκης στην χώρα για να μετριάσουν τον ανθρώπινο πόνο. Το Γραφείο συνεχίζει τη λειτουργία του, παρόλο που οι συνθήκες ασφάλειας προκαλούν σημαντικά προβλήματα στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας. Στο πλαίσιο της «συντονισμένης προσέγγισης» των Ηνωμένων Εθνών για τους εσωτερικά εκτοπισμένους ανθρώπους, η Ύπατη Αρμοστεία έχει αναλάβει την ευθύνη για τα ζητήματα προστασίας, στέγασης και διαχείρισης καταυλισμών. Κατά συνέπεια, το Γραφείο εστιάζει στην προστασία και βοηθά στην κατασκευή και διαχείριση κέντρων και καταφυγίων για τους εσωτερικά εκτοπισμένους.
3. Προκειμένου να αποφευχθούν περαιτέρω απώλειες μεταξύ των αμάχων, είναι πολύ σημαντικό να παραμείνουν ανοιχτοί και να μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν οι δρόμοι για ανθρωπιστική εκκένωση, από περιοχές που επηρεάζονται άμεσα από τις συγκρούσεις σε περιοχές του Λιβάνου με μικρότερο κίνδυνο. Είναι επίσης αναγκαίο να υπενθυμίζεται και, περαιτέρω, να προάγεται ο πλήρης σεβασμός των αρχών του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου, και να

¹ OCHA, "Situation Report 10, Lebanon Response", 1 Αυγούστου 2006, <http://ochaonline.un.org/DocView.asp?DocID=4772>, όπου τα στατιστικά που παρέχονται από την Κυβέρνηση του Λιβάνου είναι ακόμα υψηλότερα.

γίνεται ευρέως αποδεκτός ο κυρίαρχος ρόλος της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού στην οργάνωση τέτοιου είδους εκκενώσεων.

4. Δεδομένων των συνεχιζόμενων συγκρούσεων στον Λίβανο και των διαστάσεων που παίρνει το φαινόμενο της βίαιης εκτόπισης πληθυσμών, οι προσπάθειες παροχής προστασίας και βοήθειας της Ύπατης Αρμοστείας επικεντρώνονται στους εσωτερικά εκτοπισμένους ανθρώπους, χωρίς να περιορίζεται με οποιονδήποτε τρόπο το δικαίωμά τους να ζητήσουν και να τους χορηγηθεί άσυλο σε άλλες χώρες.

5. Πρόσφυγες και άλλοι που φεύγουν από τον Λίβανο, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με αξιοπρέπεια και σεβασμό στα δικαιώματά τους. Ειδικότερα, χώρες, συμπεριλαμβανομένων των γειτονικών χωρών και όχι μόνο, θα πρέπει πάντα να δέχονται αυτούς που αναζητούν προστασία, τουλάχιστον σε προσωρινή βάση, και να τους παράσχουν προστασία. Δεδομένης της φύσης και της δυναμικής της σύγκρουσης, όπως επίσης και του μικρού μεγέθους της χώρας, το ενδεχόμενο εξεύρεσης προστασίας σε άλλες περιοχές του Λιβάνου δεν θεωρείται ασφαλής εναλλακτική λύση στην παρούσα φάση.

6. Αναγνωρίζοντας την αστάθεια της κατάστασης, η προκαταρκτική αξιολόγηση του Γραφείου στις ανάγκες διεθνούς προστασίας των ατόμων που διέφυγαν την σύγκρουση στον Λίβανο περιλαμβάνει τα ακόλουθα :

- ◆ Λιβανέζοι που έχουν εκτοπιστεί από το Λίβανο σε γειτονικές ή μη χώρες λόγω της σύρραξης θεωρούνται ότι χρήζουν διεθνούς προστασίας και επομένως πρέπει να αναγνωρίζονται και να καταγράφονται, όταν αυτό καθίσταται δυνατό, καθώς επίσης να παραπέμπονται στις αρμόδιες εθνικές αρχές και/ή στους υπεύθυνους διεθνείς οργανισμούς.
- ◆ Το ίδιο πρέπει να εφαρμόζεται και σε άλλες κατηγορίες ανθρώπων που αναγκάστηκαν να φύγουν λόγω της σύγκρουσης στον Λίβανο, συμπεριλαμβανομένων των ανιθαγενών και των υπηκόων τρίτων χωρών που δεν απολαμβάνουν την προστασία της χώρας καταγωγής τους.
- ◆ Πιο συγκεκριμένα, Παλαιστίνιοι και άλλοι που ήταν πρόσφυγες στον Λίβανο διατηρούν το καθεστώς προστασίας τους ως πρόσφυγες ασχέτως περαιτέρω εκτοπισμού.

7. Οι μαχόμενοι δεν προστατεύονται από το διεθνές προσφυγικό καθεστώς, ούτε εμπίπτουν στην Εντολή της Ύπατης Αρμοστείας.

8. Δεδομένης της σοβαρότητας της κατάστασης, η Ύπατη Αρμοστεία καλεί όλα τα κράτη να απέχουν, επί του παρόντος, από την αναγκαστική επιστροφή στον Λίβανο:

- Κάθε Λιβανέζου πολίτη,

- Κάθε πρόσφυγα ή ανιθαγενή, ειδικότερα αυτών που διέμεναν πριν την έναρξη της κρίσης στον Λίβανο, συμπεριλαμβανομένων των Παλαιστίνιων Προσφύγων,
- Κάθε υπηκόου τρίτης χώρας [που διέμενε στο Λίβανο].

9. Το Γραφείο επίσης ενθαρρύνει τα κράτη να διατάξουν αναστολή ή απαγόρευση απέλασης στον Λίβανο κατ' εφαρμογή των αρχών του εθνικού τους δικαίου.

10. Τα κράτη καλούνται επίσης να συμπεριλαμβάνουν, στα σχέδια εκκένωσης των δικών τους υπηκόων, και μέλη οικογένειας αυτών που δεν είναι υπήκοοί τους, συμπεριλαμβανομένων αυτών που είναι Λιβανέζικης καταγωγής ή ανιθαγενείς ή πρόσφυγες. Τέτοια σχέδια εκκένωσης πρέπει να είναι ανοιχτά και σε Λιβανέζους που έχουν διπλή εθνικότητα.

11. Οι χώρες της περιοχής καλούνται επιπλέον να διευκολύνουν τη μετάβαση υπηκόων τρίτων κρατών που εγκαταλείπουν το Λίβανο με σκοπό να επιστρέψουν στις χώρες καταγωγής ή διαμονής τους. Αυτό συμπεριλαμβάνει την διευκόλυνση επιστροφής προσφύγων αναγνωρισμένων σε άλλη χώρα, στη χώρα που τους αναγνώρισε ως πρόσφυγες.

12. Όπως έχει τονίσει η Εκτελεστική Επιτροπή της Ύπατης Αρμοστείας σχετικά με τις περιπτώσεις μαζικής εισροής προσφύγων: " Σε όλες τις περιπτώσεις, η θεμελιώδης αρχή της *μη επαναπροώθησης* – που συμπεριλαμβάνει την ασφαλή πρόσβαση στο έδαφος της χώρας ασύλου – πρέπει να τηρείται *απαρέγκλητα*"².

13. Η Ύπατη Αρμοστεία υπογραμμίζει ότι πολλές χώρες στην περιοχή δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Σύμβαση του 1951 σχετικά με το Καθεστώς των Προσφύγων και στο Πρωτόκολλο του 1967 και δεν έχουν αναπτύξει εθνική νομοθεσία και διαδικασίες ασύλου. Η προστασία στην περιοχή θα πρέπει, κατά συνέπεια, να στηρίζεται πρωταρχικά στην αρχή της *μη επαναπροώθησης*, όπως αυτή προβλέπεται από τη διεθνή νομοθεσία ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το διεθνές εθιμικό δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το προσφυγικό δίκαιο. Η Ύπατη Αρμοστεία είναι έτοιμη και πρόθυμη να βοηθήσει τα κράτη, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες προστασίας και βοήθειας αυτών που έφυγαν, αλλά και να απαλύνει τον πόνο τους.

14. Όλα τα διαθέσιμα μέσα, που προβλέπει η εθνική νομοθεσία ασύλου, μετανάστευσης και καθεστώτος αλλοδαπών των κρατών, καθώς επίσης και η διοικητική πρακτική, πρέπει να εξεταστούν και να χρησιμοποιηθούν προκειμένου να διευκολυνθεί η νόμιμη παραμονή αυτών που έφυγαν από το Λίβανο και χρήζουν διεθνούς προστασίας. Πρέπει να τους παρασχεθεί επαρκής προστασία και άδεια εισόδου και παραμονής έστω και σε προσωρινή βάση.

² Πόρισμα Εκτελεστικής Επιτροπής Υ.Α. Νο. 22 (XXXII), 1981, προστασία των αιτούντων άσυλο σε καταστάσεις εισροής μεγάλης κλίμακας

15. Η Ύπατη Αρμοστεία καλωσορίζει τα βήματα που έχουν ήδη γίνει από μερικές χώρες της περιοχής, να παρατείνουν, για παράδειγμα, τις θεωρήσεις εισόδου και/ή τις άδειες παραμονής των Λιβανέζων που διαμένουν προσωρινά στα εδάφη τους.

16. Το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας ετοιμάζει έκθεση που θα περιέχει αναλυτικότερα στοιχεία σχετικά με τις ανάγκες διεθνούς προστασίας των ατόμων που εγκατέλειψαν το Λίβανο λόγω της σύγκρουσης, και συστάσεις για την παροχή προστασίας σε αυτούς. Με δεδομένη την αστάθεια της κατάστασης, το μέγεθος και τη φύση του εκτοπισμού, και τις προοπτικές για επιστροφή στον Λίβανο στο εγγύς μέλλον, η έκθεση αυτή θα εξετάζει και το σκεπτικό και την προοπτική χορήγησης από τα κράτη καθεστώτος «προσωρινής προστασίας».

17. Προς το παρόν, καμία μετεγκατάσταση προσφύγων σε μεγάλη κλίμακα, διασυνοριακή εκκένωση ή σχέδια 'δίκαιης κατανομής των βαρών' δεν εξετάζονται. Παρόλα αυτά, η Ύπατη Αρμοστεία εκτιμά και ενθαρρύνει μεμονωμένες πρωτοβουλίες κρατών, προκειμένου να επιτραπεί, για παράδειγμα, σε μέλη οικογένειας εκτοπισμένα από τον Λίβανο να συνενωθούν με τα μέλη οικογένειας που διαμένουν σε τρίτες χώρες ή να εκκενωθούν άτομα για επείγουσα ιατρική μέριμνα. Τέτοιου είδους μέτρα μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην αντιμετώπιση των τεράστιων ανθρωπιστικών αναγκών που προκύπτουν από τη σύγκρουση στο Λίβανο.

18. Αυτές οι προκαταρκτικές προτάσεις του Γραφείου της Ύπατης Αρμοστείας θα αναθεωρούνται σε συνεχή βάση, λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων στην περιοχή.

Διεύθυνση Διεθνούς Προστασίας Ύπατης Αρμοστείας
Γενεύη
3 Αυγούστου 2006